

KARANTIINNE TAIMEKAHJUSTAJA

Chrysomyxa arctostaphyli

Taimkahjustaja lühikirjeldus

Chrysomyxa arctostaphyli on roosteseen, mis kahjustab erinevaid kuuseliike, tekitades neile nõialuudasid ehk tuulepesasid ning okaste kolletumist, aegamööda puu oksad kuivavad ja puu hukkub. Seene vaheperemees-taimeks on ka Eestis kasvav harilik leesikas. Seenhaigus on levinud Kanadas ja USA-s.

Seenhaigusest põhjustatud nõialuud ja kollased okkad kuusel

Foto: EPPO

Samal oksal on koos eelmise aasta nakatunud ja varisemata okkad ning seene eostega kaetud uued okkad

Foto: EPPO

Kahjustustunnused

Esimese tunnuseks võib märgata suvel okaste liigset pikenemist. Uinuvad külgpungad hakkavad korraka kasvama ning tekivad silmatorkavad kollakasroheliste okastega nõialuud. Nõialuudadel kasvavate okaste sees on halba lõhna tekitavad seene eoslad ehk pükniidid, millest arenevad suvel hästi lenduvad eosed muutes nõialuud kollakasoranžiks. Seenhaigusega nakatunud okkad varisevad sügisel järgemööda ning talvel võib tunduda see lihtsalt kuivanud oksana. Teised kuuskede roosteseened ei põhjusta nii ulatuslikku okaste varisemist ning nad ei mõjuta kuuseokaste värvi. Mõnikord võib *C. arctostaphyli* tekitada puude tüvedele ka kasvajaid ning luuataolisi külgharusid. Aegamööda puude harud kuivavad ning terve puu võib hukkuda.

Vaheperemeestaimel leesikal on kõige silmnähtavamaks seenhaiguse tunnuseks varakevadel lehtedele tekkivad lillakadpruunid laigud ning laiguti lehe alaküljele arenevad oranžid vahajad eoslad. Vabanevad eosed nakatavad uuesti kuuski.

Peremeestaimed

C. arctostaphyli peamiseks peremeestaimeks on Engelmanni kuusk, kuid kahjustab ka teisi kuuseliike. Seene vaheperemeheks on leesikad, eriti ka Eestis kasvav harilik leesikas.

Levik

Seenhaiguse kauglevik on võimalik nakatunud taimedega, kuid ka seene pika eluaega spoorid on võimelised õhumassides läbima väga pikki vahemaid.

Lisainfo: EPPO Global Database - [taimekahjustaja iseloomustus ja levikuala](#)

* EPPO – Euroopa ja Vahemeremaade taimekaitseorganisatsioon